

«Història d'un error.

1. El món veritable, *assequible al savi*, al piadós, al virtuós —ell viu en aquest món, és aquest món.

(La forma més antiga de la Idea, relativament intel·ligent, simple, convincent. Transcripció de la tesi «jo, Plató, sóc la veritat».)

2. El món veritable, *inassequible per ara*, però promès al savi, al piadós, al virtuós («al pecador que fa penitència»).

(Progrés de la Idea: es torna més subtil, més capriciosa, més inaprehensible —es converteix en una dona, es fa cristiana...)

3. El món veritable, inassequible, indemostrable, imprometible, però, *així que és pensat*, és un consol, una obligació, *un imperatiu*.

(En el fons, l'antic sol, però vist a través de la boira i l'escepticisme; la Idea, sublimada, pàl·lida, nòrdica, königsberniana.)

4. El món veritable —inassequible? En tot cas inabastat. I sent inabastat, també és *desconegut*. En conseqüència, tampoc pot ser consolador, redemptor, obligant: a què podria obligar-nos una cosa desconeguda?

(Matí gris. Primer badall de la raó. Cant del gall del positivisme.)

5. El «món veritable» —una Idea que ja no serveix per a res, que ni tant sols obliga, una idea que s'ha tornat inútil, supèrflua conseqüentment, una Idea *refutada*: eliminem-la!

(Dia clar; esmorzar; retorn del bon sentit i de la jovialitat; rubor avergonyit de Plató, soroll endimoniat de tots els esperits lliures.)

6. Hem eliminat el món veritable: quin món ha quedat?, ¿potser el món aparent?... Eliminant el món veritable hem eliminat també el món aparent!

(Migdia; instant de l'ombra més curta; final de l'error més llarg; punt culminant de la humanitat; *incipit Zaratustra*.)

(*Crepuscle dels ídols*, «Com el "món veritable" va acabar convertint-se en una faula».) (La selecció de cursiva és nostra.)